Trafikutskottets betänkande

1976/77:2

med anledning av motioner om uppsättande av trafiksignaler på allmän väg

Motionerna

I motionen 1975/76:231 av herr Börjesson i Falköping (c) hemställs att riksdagen anhåller att regeringen låter utfärda föreskrifter om installerande av trafiksignalanläggningar i enlighet med vad som anförs i motionen.

I motionen 1975/76:1615 av herr Strömberg i Botkyrka (fp) hemställs att riksdagen hos regeringen begär sådana ändringar av vägförfattningarna att kommun kan besluta om uppsättande av trafiksignaler på allmän väg där staten är väghållare.

Remissyttrandena

Över motionerna har yttranden inhämtats från statens vägverk och statens trafiksäkerhetsverk. Se bilaga till detta betänkande.

Utskottet

Med hänsyn till att en icke oväsentlig andel av alla trafikolyckor händer i vägkorsningar finner vägverket – i sitt remissyttrande över motionen 1975/76:231 – anledning föreligga att särskilt uppmärksamma trafiksäkerheten i sådana korsningar. En rad olika åtgärder förklaras härvid vara tänkbara, såsom trafikreglerade åtgärder genom stopplikt m. m., utbyggnad av refuger för att minska konflikterna vid exempelvis vänstersväng, anordnande av trafiksignaler, ombyggnad till planskild korsning samt hastighetsbegränsning. Frågan om lämplig åtgärd i varje enskilt fall sägs redan nu prövas noggrant och seriöst av ansvariga myndigheter med beaktande av effekter på trafiksäkerhet, miljö, investeringskostnad, omgivande bebyggelse m. m. Det är därför enligt verkets uppfattning inte lämpligt att utfärda *generella* föreskrifter av den art som föreslås i motionen, eftersom andra och likvärdiga eller mera effektiva åtgärder till lägre kostnad kan tänkas i det enskilda fallet.

Beträffande motionen 1975/76:1615 erinras om att enligt direktiven till den s. k. trafiknämndsutredningen denna bl. a. haft att beakta väghållarnas inflytande över trafikfrågorna och i samband därmed kostnadsansvaret för besluten om vissa av dessa föreskrifter. Utredningen har i sitt betänkande Lokala trafikföreskrifter m. m. (SOU 1976:18) emellertid inte funnit skäl föreslå någon ändring i förhållande till gällande ordning i fråga om beslutanderätten i mer kostnadskrävande ärenden, såsom anordnande av över-

gångsställen, busshållplatser och taxistationer samt uppsättande av trafiksignaler, vilka ärenden avgörs av väghållarna.

Enligt trafiksäkerhetsverkets mening skulle särskilda föreskrifter av det slag motionärerna förordat inte medföra någon nämnvärd förbättring jämfört med dagens situation, då huvudproblemet synes vara den brist på medel som föreligger. Vidare erinras om att vägverket bl. a. i Stockholms län dock medverkat till uppsättning av ca 60 trafiksignalanläggningar under de senaste tre åren, varav hälften bekostats av kommuner. Verket hänvisar också till de tekniska föreskrifter och anvisningar i ämnet som utges av trafiksäkerhetsverket. Mot bakgrund bl. a. härav förklarar sig verket inte kunna dela uppfattningen att behov skulle föreligga att fastställa de av motionärerna begärda reglerna för installerande av trafiksignaler och inte heller att ändra författningarna på sätt som därvid föreslagits.

Motionärernas syfte att få till stånd en förbättrad trafiksäkerhet i väg- och gatukorsningar finner utskottet i och för sig värt beaktande. I likhet med de båda remissorganen anser emellertid utskottet detta inte böra ske vare sig genom generella föreskrifter eller författningsändringar av det slag motionärerna förordat. Det torde i stället liksom hittills varit fallet få ankomma på vederbörande väghållare att pröva och vidta de åtgärder som visar sig önskvärda eller erforderliga för att åstadkomma de eftersträvade förbättringarna av trafiksäkerheten. Utskottet anser sig också kunna utgå från att härvidlag all rimlig hänsyn tas till behovet av sådana förbättringar och önskemålen härom från berörda intressenters eller intressegruppers sida. I sammanhanget vill utskottet f. ö. erinra om att bl. a. här berörda spörsmål torde komma att prövas inom ramen för det utredningsuppdrag som anförtrotts trafiksäkerhetsutredningen.

Under hänvisning till vad sålunda anförts finner utskottet anledning ej föreligga att från riksdagens sida begära särskilda åtgärder i ämnet och avstyrker därför motionerna.

Utskottet hemställer sålunda

att riksdagen

a. avslår motionen 1975/76:231,

b. avslår motionen 1975/76:1615.

Stockholm den 26 oktober 1976

På trafikutskottets vägnar
SVEN MELLQVIST

Närvarande: herrar Mellqvist (s), Lothigius (m), Persson i Heden (c), Lindahl i Lidingö (s), Håkansson i Rönneberga (c), Hjorth (s), Sellgren (fp), Hugosson (s), Torwald (c), Rosqvist (s), Clarkson (m), Zachrisson (s), Östrand (s), Komstedt (m) och fru Wohlin-Andersson (c).

Bilaga

Yttranden över motionerna 1975/76:231 och 1975/76:1615

Statens vägverk (1976-05-26)

Motion 1975/76:231 av herr Börjesson i Falköping om installation av signaler i trafikfarliga vägkorsningar

Motionen syftar till att minska antalet trafikolyckor genom installation av trafiksignaler vid mera trafikfarliga vägkorsningar. Åtgärderna skulle i första hand avse korsningar där planer finns på ändrad vägsträckning eller utbyggnad av planskild korsning och får ses som provisorium.

Trafikolyckor får ofta svåra följder och leder inte sällan till stora personliga tragedier. Vägverket ansluter sig därför till vad som sägs i motionen om att "alla åtgärder som kan spara människoliv och undvika invalidiserande och materiella skador måste prövas seriöst."

En icke oväsentlig andel av alla olyckor händer i vägkorsningar. Det finns därför anledning att särskilt uppmärksamma trafiksäkerheten i korsningar. Härvid är en mängd olika åtgärder tänkbara såsom trafikreglerande åtgärder genom stopplikt m. m., utbyggnad av refuger för att minska konflikterna vid exempelvis vänstersväng, anordnande av trafiksignaler, ombyggnad till planskild korsning samt hastighetsbegränsning. Frågan om lämplig åtgärd i varje enskilt fall prövas redan nu noggrant och seriöst av ansvariga myndigheter med beaktande av effekter på trafiksäkerhet, miljö, investeringskostnad, omgivande bebyggelse m. m. Det är därför enligt vägverkets uppfattning inte lämpligt att utfärda generella föreskrifter av den art som föreslås i motionen, eftersom andra och likvärdiga eller mera effektiva åtgärder till lägre kostnad kan finnas i det enskilda fallet.

Motion 1975/76:1615 av herr Strömberg i Botkyrka om uppsättande av trafiksignaler

Motionen syftar till sådana ändringar av vägförfattningarna att kommun kan besluta om uppsättande av trafiksignaler på allmän väg där staten är väghållare.

Enligt direktiven till utredningen "Lokala trafikföreskrifter m. m." (SoU 1976:18) har utredaren bl. a. haft att beakta väghållarnas inflytande över trafikfrågorna och i samband därmed kostnadsansvaret för besluten om vissa av dessa föreskrifter.

Utredningen har emellertid inte funnit skäl föreslå någon ändring i förhållande till gällande ordning i fråga om beslutanderätten i mer kostnadskrävande ärenden, anordnande av övergångsställen, busshållplatser och taxistationer samt uppsättande av trafiksignaler, vilka ärenden avgörs av väghållarna.

Ifrågavarande utredning remissbehandlas för närvarande.

Vägverket anser att motionerna bör avslås.

Statens trafiksäkerhetsverk (1976-06-14)

Det är i och för sig riktigt som motionärerna anför att trafiksignaler kan vara ett medel att minska antalet olyckor i en vägkorsning. Denna åtgärd används också i allt större utsträckning av vägförvaltningar och gatukontor i sådana korsningar där en utredning givit vid handen att signalreglering skulle vara en lämplig åtgärd. Som exempel kan nämnas att vägförvaltningen i Stockholms län under åren 1970–73 installerade ca 7–8 anläggningar/år. Åren 1974–76 ökade antalet till drygt 20 anläggningar/år. Detta innebär att ca hälften av totalantalet signalanläggningar i Stockholms län tillkommit under de senaste tre åren. Det blir också allt vanligare att kommunen bekostar signalanläggning som sedan drivs av vägverket. Ca 30 av de 60 anläggningar som installerats av vägförvaltningen i Stockholms län under de senaste 3 åren är sådana som kommuner bekostat. Dessa utgörs huvudsakligen av gångsignaler.

Enligt statens trafiksäkerhetsverks mening skulle en föreskrift om installerande av trafiksignaler inte medföra någon nämnvärd förbättring jämfört med dagens situation, då huvudproblemet syns vara den brist på medel som föreligger.

Beträffande motionen 1975/76:1615 kan statens trafiksäkerhetsverk inte dela motionärens uppfattning att vägverket skulle vara negativt inställt till uppsättande av trafiksignaler. Som framgår av det ovan anförda har vägverket bl. a. i Stockholms län medverkat till uppsättning av ca 60 trafiksignalanläggningar under de senaste tre åren, varav hälften bekostats av kommuner.

Att det kan råda olika uppfattningar om behov av en åtgärd står dock fullt klart. I händelse av avslag på framställning om uppsättning av trafiksignalanläggning finns också möjlighet att anföra besvär.

Tekniska föreskrifter för hur trafiksignalanläggningar skall vara beskaffade utges av trafiksäkerhetsverket (Föreskrifter för Vägmärken och andra Trafikanordningar, FVT kap. 2). Härutöver har statens vägverk utgivit Anvisningar för Trafiksignaler (TG 473) som utgör en redovisning av utredningar och arbetsplaner beträffande trafiksignaler samt Riktlinjer för gators geometriska utformning (RIGU 73) vari vissa projektregler anges.

Mot bakgrund av vad ovan anförts kan statens trafiksäkerhetsverk inte dela uppfattningarna att behov skulle föreligga att utfärda av motionärerna begärda föreskrifter om installerande av trafiksignaler och inte heller att ändra författningarna på sätt som föreslagits.

GOTAB 52330 Stockholm 1976